

Bibl 7.

Wiadomości Statystyczne

Miasta Poznania.

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania.

Wydawca: Magistrat stoł. miasta Poznania.

Redaktor: Zygmunt Zaleski.

Rocznik 18.

Maj 1929.

Nr. 5.

TREŚĆ: I. Naturalny ruch ludności. — II. Zmiany miejsca zamieszkania. — III. Zdrowotność. — IV. Nieruchomości; stosunki mieszkaniowe. — V. Zamożność i ubóstwo. — VI. Praca. — VII. Aprowizacja mięsna. — VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. — IX. Varia.

I. Naturalny ruch ludności.

1. Małżeństwa.

a) Według wieku.

Mężczyźni w wieku lat	zawarli związki małżeńskie z kobietami w wieku lat:							Ogółem mężczyzn
	poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej	
poniżej 20	—	1	—	—	—	—	—	1
20—24	3	16	5	—	—	—	—	24
25—29	4	12	14	4	—	—	—	34
30—39	—	2	7	3	1	—	—	13
40—49	—	—	1	1	—	—	—	2
50—59	—	—	—	—	1	—	—	1
60 i wyżej	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet	7	31	27	8	2	—	—	75

W tem związków zamiejscowych —.

b) Według stanu cywilnego.

Mężczyźni	z kobietami			Ogółem mężcz.
	woln.	owdow.	rozwiedz.	
wolni . . .	68	1	2	71
wdowcy . .	1	2	—	3
rozwiedz.	1	—	—	1
Ogółem kobiet	70	3	2	75

W tem związków zamiejscowych —.

c) Według wyznania.

Mężczyźni wyznania	z kobietami wyznania				Ogółem mężczyzn
	katol.	ewang.	moż.	innego	
katolickiego	73	—	—	—	73
ewangelickiego	—	2	—	—	2
mojżeszowego	—	—	—	—	—
innego	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet	73	2	—	—	75

W tem związków zamiejscowych —.

d) Według narodowości.

Mężczyźni narodowości	z kobietami narodowości			Ogółem mężcz.
	polskiej	niem.	innej	
polskiej . .	73	—	—	73
niemieckiej	1	1	—	2
Innej . . .	—	—	—	—
Ogółem kobiet	74	1	—	75

W tem związków zamiejscowych —.

2. Urodzenia.

a) Według płci i pochodzenia.

Noworodki płci	żywo urodzone					martwe			Ogółem
	ślubne	nieślubne	ogółem	z tych urodzone		ślubne	nieślubne	ogółem	
				w zakładach	jako bliźnięta i t. d.				
1. Miejscowe.									
m.	186	30	216	55	4	3	—	3	219
ż.	173	31	207	47	2	2	1	3	210
ogółem	359	64	423	102	6	5	1	6	429
2. Zamiejscowe.									
m.	11	6	17	14	1	—	—	—	17
ż.	14	13	27	26	1	—	—	—	27
ogółem	25	19	44	40	2	—	—	—	44
3. Wszystkie urodzenia.									
m.	197	36	233	69	5	3	—	3	236
ż.	187	47	234	73	3	2	1	3	237
Ogółem	384	83	467	142	8	5	1	6	473

Zgłoszeń spóźnionych: 40 z kwietnia 1929 r. — 34 miejscowe i 6 zamiejscowe.

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców.

Zawód ojca wzgl. matki	miejsc.	zamiejsc.	ogółem
A. Ślubni według zawodu ojca			
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy	25	4	29
2. Urzędnicy prywatni	13	4	17
3. Rzemieślnicy (czeladź)	128	4	132
4. Robotnicy i p.	15	6	111
5. Zawody umysłowe wolne	3	4	7
6. Urzędnicy publiczni	53	3	56
7. Inne zawody	—	—	—
8. Bez zawodu i nieznanego zawodu	2	—	2
Ogółem	351	25	376
B. Nieślubni według zajęcia matki			
a) Pracownice przemysłowe	21	2	23
b) Służące	24	13	37
c) Pracownice handlowe i biurowe	8	1	9
d) Zawody wolne	1	—	1
e) Inne zawody	—	—	—
f) Bez zawodu i nieznanego zawodu	10	3	13
Ogółem	64	19	83

c) Żywo urodzeni według wyznania rodziców.

Wyznanie ojca	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych					Wyznanie matki przy dzieciach nieślubnych
	katol.	ewang.	moż.	inne	ogółem	
1. Miejscowe						
katol. . .	347	2	—	—	349	61
ewang. . .	1	5	—	—	6	3
moż. . .	—	—	3	—	3	—
inne i niez.	—	—	—	1	1	—
Ogółem	348	7	3	1	359	64
2. Wszystkie urodz.						
katol. . .	369	2	—	—	371	79
ewang. . .	1	7	—	—	8	4
moż. . .	—	—	3	—	3	—
inne i niez.	1	—	—	1	2	—
Ogółem	371	9	3	1	384	83

d) Żywo urodzeni według narodowości rodziców i następstwa rodowego.

Narodowość rodziców	Noworodki ślubne były w tym samym małżeństwie ... dzieckiem														Ogółem	Narodowość matki przy dzieciach nieślubnych	
	ojca	matki	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			13
1. Miejscowe																	
pol. pol.	116	95	60	39	19	8	3	7	2	—	1	—	1	—	—	351	61
pol. niem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. niem.	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3
inne i niez.	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Ogółem	117	97	61	40	21	8	4	7	2	—	1	—	1	—	—	359	64
2. Wszystkie urodz.																	
pol. pol.	126	99	63	44	20	8	4	7	2	—	1	—	1	—	—	375	79
pol. niem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. pol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. niem.	2	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4
inne i niez.	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Ogółem	128	101	64	45	22	8	5	7	2	—	1	—	1	—	—	384	83

3. Zgony.

a) Według przyczyn śmierci i płci.

Liczba skróconego miarow- waniwa miarymarod.	Przyczyna śmierci	1. Miejsowe									2. Wszystkie zgony									
		Ogółem			W tem dzieci						Ogółem			W tem dzieci						
		m.	ż.	ra- zem	w 1. r. życia				w 2-5 roku		m.	ż.	ra- zem	w 1 r. życia				w 2-5 roku		
					śl.	nie- śl.	śl.	nie- śl.	śl.	nie- śl.				śl.	nie- śl.	śl.	nie- śl.	śl.	nie- śl.	
1	Dur brzuszny	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
2	Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Odra	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
6	Płonica	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
7	Krzusiec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Błonica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Grypa	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
10	Cholera azjatycka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Cholera swojska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Inne choroby nagminne	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—
13	Gruźlica narządu oddech.	17	25	42	—	—	—	2	1	—	17	25	42	—	—	—	2	1	—	—
14	Gruźlica opon mózgowych	1	3	4	—	—	1	—	—	2	1	3	4	—	—	1	—	—	—	2
15	Gruźlica innych narządów	1	2	3	—	—	—	—	1	1	1	2	3	—	—	—	—	1	—	1
16	Rak i inne nowotwory złośliwe	7	8	15	—	—	—	—	—	—	10	8	18	—	—	—	—	—	—	—
17	Zapalenie opon mózgow.	1	1	2	—	—	—	—	1	1	1	1	2	—	—	—	—	1	—	1
18	Krwotok i rozmięknienie mózgu	3	2	5	—	—	—	—	—	—	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—
19	Choroby serca	15	16	31	1	—	1	—	—	—	16	20	36	1	—	1	—	—	—	—
20	Ostry niezbyt oskrzeli	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—
21	Przewlekły niezbyt oskrzeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Zapalenie płuc	13	9	22	5	4	2	1	1	4	16	10	26	6	5	2	1	1	1	4
23	Inne choroby narządów oddechowych	5	3	8	—	1	—	1	—	—	5	3	8	—	1	—	1	—	—	—
24	Choroby żołądka	3	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—
25	Biegunka i zapal. jelit	3	6	9	2	1	3	1	—	—	3	6	9	2	1	3	1	—	—	—
26	Zapalenie ślepej кишки	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—
27	Przepuklina i wgłobienie jelit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
28	Marskość wątroby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
29	Zapalenie nerek	5	3	8	—	—	1	—	—	1	5	4	9	—	—	1	—	—	—	1
30	Guzy nierakowe i inne cho- roby narząd. płc. u kobiet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Zakażenie połogowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Inne choroby ciąży i porodu	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
33	Wątlność wrodzona i wady rozwoju	12	8	20	5	4	6	2	—	—	13	10	23	8	5	7	3	—	—	—
34	Uwład starczy	5	9	14	—	—	—	—	—	—	5	10	15	—	—	—	—	—	—	—
35	Śmierć gwałtowna:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a) przypadkowa	4	2	6	2	—	—	—	1	—	4	2	6	2	—	—	—	—	1	—
	b) zabójstwo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Samobójstwo	4	4	8	—	—	—	—	—	—	5	4	9	—	—	—	—	—	—	—
37	Choroby wyżej niewy- szególnione	22	21	43	4	3	5	2	—	1	32	24	56	4	3	5	2	—	—	2
38	Choroba niewiadoma albo żle określona	7	1	8	—	2	—	—	—	—	7	2	9	—	2	—	—	—	—	—
Ogółem		134	130	264	22	15	19	9	6	11	155	146	301	23	17	20	10	6	12	

Zgłoszeń spóźnionych: 3 z kwietnia 1929 r.

Zgłoszeń spóźnionych: 3 z kwietnia 1929 r.

b) Dzieci nieślubne, zmarłe w 1. roku życia,
według zajęcia matki.

Zajęcie matki	miejsc.	zamiejsc.	Ogółem
a. Pracownice przemysł.	11	1	12
b. Służące	8	2	10
c. Pracownice handlowe i biurowe	3	—	3
d. Zawody wolne	—	—	—
e. Inne zawody	—	—	—
f. Bez zawodu i niezna- nego zawodu	2	—	2
Ogółem	24	3	27

c) Osoby zmarłe w wieku ponad 15 lat
według stanu cywilnego.

	wolni	małżonk.	ow.łow.	rozwiędz.	stanu nie- znanego	Ogółem
1. Miejsowe						
mężczyźni	22	60	4	—	—	86
kobiety	28	35	27	—	—	90
Ogółem	50	95	31	—	—	176
2. Wszystkie zgony						
mężczyźni	26	72	4	—	—	102
kobiety	31	42	29	—	—	102
Ogółem	57	114	33	—	—	204

d) Według narodowości

- zmarło miejscowych: 253 Polaków, 9 Niemców. 2 Innych i niezn. narod.
- Zmarło wogóle: 280 Polaków, 15 Niemców, 6 innych i niezn. narod

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania.
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców).

Wiek lat	1. Miejscowe												2. Wszystkie zgony													
	Wyznanie				Zajęcie								Ogółem	Wyznanie				Zajęcie								Ogółem
	katoł.	ewang.	mojż.	Inne i niez.	Samodz. handl., przem. i rolnicy	Urzędnicy prywatni	Rzemieślnicy (czeladź)	Robotnicy i p.	Zawody umysłowe wolne	Urzędnicy publiczni	Inne zawody	Bez zawodu i niez. zaw.		katoł.	ewang.	mojż.	Inne i niez.	Samodz. handl., przem i rolnicy	Urzędnicy prywatni	Rzemieślnicy (czeladź)	Robotnicy i p.	Zawody umysłowe wolne	Urzędnicy publiczni	Inne zawody	Bez zawodu i niez. zaw.	
Do 5	78	3	—	1	—	7	25	40	—	7	—	3	82	3	3	1	1	2	7	26	43	—	7	—	3	88
6—10	4	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	4	5	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	1	5
11—15	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	3	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4
16—20	9	—	—	—	—	2	1	2	—	1	—	3	9	11	—	—	—	2	1	4	—	1	—	—	3	11
21—30	27	—	—	1	—	4	5	5	—	1	—	12	28	33	1	—	1	—	4	8	6	—	4	—	13	35
31—40	33	—	1	—	—	6	6	5	1	2	—	14	34	36	2	2	—	1	6	6	6	1	2	—	18	40
41—50	12	1	—	—	—	2	4	—	—	3	—	4	13	16	1	—	—	1	2	5	—	4	—	5	17	
51—60	19	1	—	—	—	1	6	6	—	—	—	7	20	20	3	—	—	1	1	7	6	—	—	—	8	23
61—70	33	1	—	—	5	1	7	6	—	1	—	14	34	35	1	1	—	6	1	7	8	—	1	—	14	37
ponad 70	36	2	—	—	1	—	3	8	—	2	—	24	38	39	2	—	—	1	—	3	9	—	2	—	26	41
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	253	8	1	2	7	22	54	77	1	17	—	82	264	281	13	5	2	13	23	62	90	1	21	—	91	301

Przyrost naturalny ogólny 166, miejscowy 159 W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 1,99, zgonów 1,25, małżeństw 0,35, przyrostu napływowego 6,33, ogólnego przyrostu ludności miejscowej 7,08.

II. Zmiany miejsca zamieszkania.

a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania.

1. Ilość i stan rodziny przeprowadzających się.

	Ogółem			Stan rodziny					
	m.	k.	razem	Rodziny				Osoby samotne	
				głowy		członkowie		m.	
Przyływ	1778	1239	3017	99	13	92	182	1587	1044
Odływ	834	843	1677	45	12	45	79	744	752
Różnica	+944	+396	+1 40	+54	+ 1	+47	+103	+843	+292

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki.

(Dokąd wzgl. skąd?)

	Wojew. Poznańskie	Reszta byłej dzielnicy pruskiej	Była dzielnica rosyjska	Była dzielnica austr.	Zagranica	Wędrówka i podróz	Niewiadomo
Przyływ	2355	150	334	81	59	—	38
Odływ	1092	203	202	42	74	1	63
Różnica	+1263	-53	+132	+39	-15	-1	-25

3. Wyznanie przeprowadzających się.

	Katolicy		Ewangelicy		Izraelici		Inni i bez wyzn.		Ogółem
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	
Przyływ	2843	45	25	11	32	3	12	—	3017
Odływ	1541	57	120	13	12	4	4	—	1677
Różnica	+1307	-12	+5	-2	+20	-1	+8	—	+1340

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób, przyprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się z granicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się.

	Przyływ	Odływ	Różnica
I. Mężczyźni.			
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	23	12	+ 11
2. Urzędnicy prywatni	157	129	+ 28
3. Rzemieślnicy (czeladź)	61	237	+380
4. Robotnicy i p.	568	14	+428
5. Zawody umysłowe wolne	14	14	+ —
6. Urzędnicy publiczni	86	47	+ 39
7. Wojskowi	19	6	+ 13
8. Inne zawody	54	11	+ 43
9. Bez zawodu lub nieznanego zawodu	240	238	+ 2
Ogółem	1778	834	+944
II. Kobiety.			
1. Robotnice i p.	60	25	+ 35
2. Służące	573	352	+221
3. Urzędniczki prywatne	65	55	+ 10
4. Zawody umysłowe wolne	12	5	+ 7
5. Urzędniczki publiczne	13	16	- 3
6. Inne zawody	116	92	+ 24
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu	400	298	+102
Ogółem	1239	843	+396

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania.

1. Przeprowadzki według dzielnic miasta.

Przeprowadzono się	na lub do													Ogółem
	Prawy brzeg Warty	Centrum	Wilda	Jeźyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Główna	Komandorja	Rataje	Staroleka Mała	Dębica	Winlary	Naramowice dom.	
Z prawego brzegu Warty	41	41	7	4	3	—	2	1	—	—	—	—	—	99
z Centrum	123	1208	184	242	106	35	10	1	4	8	7	15	—	1943
z Wildy	4	41	43	15	11	1	1	—	—	—	1	4	—	121
z Jeźyc i Sołacza	29	179	44	197	86	15	4	—	6	—	3	1	—	564
z św. Łazarza	5	71	30	43	90	12	1	—	—	—	—	—	—	252
z Górczyna	1	2	3	2	13	9	—	—	—	—	—	—	—	30
z Głównej	1	9	4	1	—	—	23	—	—	—	—	1	—	39
z Komandorji	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
z Rataj	—	4	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	6
z Staroleki Małej	—	3	3	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	8
z Dębca	—	3	6	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	13
z Winlar	2	10	2	8	2	—	1	—	—	2	—	8	—	35
z Naramowic dom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
Ogółem	207	1571	326	512	313	72	42	3	11	14	14	29	—	3114

2. Stan rodzinny przeprowadzających się.

	Ogółem
Ogółem	3114
Płeć: mężczyzn	1369
kobiet	1745
Razem	3114
Stan rodzinny: głowa rodziny mężczyzn	193
„ „ kobiet	29
Członkowie rodziny: mężczyzn	119
kobiet	311
Samotni mężczyźni	1057
kobiet	1405

3 Zajęcie przeprowadzających się.

	Ogółem
I. Mężczyźni.	
1. Niezależni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy	28
2. Urzędnicy prywatni	257
3. Rzemieślnicy (czeladź)	446
4. Robotnicy i p.	182
5. Zawody umysłowe wolne	23
6. Urzędnicy publiczni	73
7. Wojskowi	11
8. Inne zawody	31
9. Bez zawodu i niezn. zawodu	318
Ogółem	1369
II. Kobiety.	
1. Robotnice i p.	146
2. Służące	693
3. Urzędniczki prywatne	152
4. Zawody umysłowe wolne	13
5. Urzędniczki publiczne	30
6. Inne zawody	204
7. Bez zawodu i niezn. zawodu	507
Ogółem	1745

III. Zdrowotność.

1. Przyływ w szpitalu miejskim według wieku i choroby.

Wiek lat.												Ogółem
0/1	1/5	5/10	10/15	15/20	20/30	30/40	40/50	50/60	60/70	70 i więcej	Nie podano	
16	9	8	6	35	225	40	32	38	13	10	20	452

W tem przypadków: chorób zakaźnych 11, chorób oczu i uszu —, zachorzeń wewnętrznych 122, chorób płucnych 19, reumatyzmu —, chorób żołądka i jelit —, zachorzeń położowych —, chorób serca —, uwiadu starczego —, chorób nerwowych —, chorób umysłowych 32, świerzby — chorób skórnych 42, chorób zewnętrznych —, chorób piciowych 48 do obserwacji 11, do opieki 1, zatrucia 4, obrażenia 162.

2. Chorzy w szpitalach i przytułkach.

Zakłady	W początku miesiąca	Przy- pływ w miesiącu	Od- pływ	+	-	W końcu miesiąca	W odplywie jest zmarłych
Przytuł. dla starc. Grobla 26	128	11	7	+ 4		132	2
Szpital miejski:							
I. St. chorób zewn.	119	171	169	+ 2		121	13
II. St. chorób wewn.	153	133	153	- 20		133	20
III. St. chorób wener. i skórnych	112	90	102	- 12		100	—
IV. St. dziecięca	44	24	31	- 7		37	14
V. St. dla umysłowo chorych	22	34	36	- 2		20	3
razem	450	452	491	- 39		411	50
Szpital djakonisek	240	234	240	- 6		234	20
żydowski	7	16	12	+ 4		11	2
SS. Miłosierdzia	217	182	207	- 25		192	11
Zakład św. Józefa	113	113	111	+ 2		115	15
Sanatorjum SS. Elżbietanek	77	94	98	- 4		73	1

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.

Dezynfekcyj dokonano w zakładzie 1, poza zakładem 79, razem 80. Dezynfekcję spowodowały następujące choroby:

Żarnice	— razy	Dur brzuszny	4 razy
Płonca	18 „	„ inny	„
Ospa	— „	Gruźlica	39 „
Błonica i dławiec	14 „	Czerwonka	— „
Zakażenie położowe	— „	Inne choroby	5 „
Dezynfekcji rzeczy	— „	Robactwo	— „
		Świerzb	— „

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.

Rodzaj choroby	I. Stare Miasto p. l. brz. Warty	II. Stare Miasto p. p. brz. Warty	III. Wilcza	IV. Jeżyce i Sołacz	V. Św. Łazarz i Górczyn	VI. Główna	VII. Inne dziel. nowe	Ogółem
Błonica i dławiec	6	1	6	5	1	4	—	23
Płonca	9	1	3	3	8	—	1 ¹⁾	25
Żarnice	—	—	—	—	—	—	—	—
Dur brzuszny	1	2	1	—	—	—	—	4
Dur plamisty	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakażenie położowe	—	—	1	1	—	—	—	2
Jaglica	4	—	—	1	—	—	1 ²⁾	6
Gruźl. płuc	18	1	9	3	4	3	5 ³⁾	43
Czerwonka	—	—	—	—	1	—	—	1
Inne choroby	—	—	—	1	—	—	—	1
Ogółem	38	5	20	14	14	7	7	105

Uwaga: 1) Starołąka Mała, 2) Winiary, 3) 2 Rataje, 2 Winiary, 1 Dęblec.

IV. Nieruchomości: stosunki mieszkaniowe.

1. Zmiany własności.

Urząd mieszk. opinował o kontraktach sprzedaży	Realność zmieniała właściciela w ostatnich 3 latach					Nabywcy			
	ogółem	odmownie	1 raz	2 razy	3 i w. razy	z Poznania	z woj. zachod.	z reszty Polski	inni
48	2	32	16	—	42	4	2	—	—

Przechodzi w inne ręce nieruchomości zabudowanych: z rąk niemieckich 3, z rąk polskich 45

2. Budownictwo. (Budowle ukończone.)

Nowe budowle	Przybyło nowych						Ogółem budowli	Stworzona nowych			
	bud. główn. dla celów mieszka- niowych	innych	bud. główn. dla celów mieszka- niowych	innych	innych budynków	Przebudowy i rozbudowy		Rozbiórki	mieszkań	subskrypcyj mieszka- niow. ogółem	lokalit handlow. i przemysłow.
11	3	—	1	1	6	17	—	28	22	56	6

Wniosków budowlanych wpłynęło 142, zezwoleń udzielono 107.

3. Budowa mieszkań.

	Mieszkania o						Ogółem	Lokale handlowe i przemysłowe
	1 izbie	2	3	4	5	6 i w.		
Powstało	4	10	9	7	3	1	34	6
Ubyło	—	1	3	7	1	—	12	—
Różnica	+ 4	+ 9	+ 6	—	+ 2	+ 1	+ 22	+ 6

V. Zamożność i ubóstwo.

1. Bank miasta Poznania.

	Ilość depozentów	Suma depozytów zł.
Stan oszczędności w początku miesiąca	61 779	12 333 233,91
Przyływ	600	1 308 044,86
Odływ	332	1 037 273,30
Stan w końcu miesiąca	62 047	12 604 005,47

2. Lombard Miejski.

	Liczba zastawów	Suma pożyczek zł.	Przeciętna pożyczka zł.
Zasób na początku miesiąca	7330	522960	71,34
W ciągu miesiąca } złożone	2146	126704	51,80
} wykupione	1945	97756	50,25
Sprzedane publicznie	—	—	—
W końcu miesiąca	7831	551908	70,47

3. Miejska opieka nad ubogimi i sierotami.

	Stan w początku miesiąca	Przyływ	Odływ	+	Stan w końcu miesiąca	W odpływie jest zmarłych
1. Ubodzy w opiece obwodowej	4151	58	63	- 5	4146	22
2. Dzieci w miejskiej opiece:						
a) w 1 roku życia	368	51	50	+ 1	369	13
b) od 1—2 r. „	310	25	36	- 11	299	2

Noclegów udzielono w Schronisku dla bezdomnych Łazienna 2, osobom 4945 w tem 3237 mężczyzn, 1064 kobiet, 644 dzieci.

VI. Praca.

1. Taryfy robotnicze.

(Płaca godzinowa.)

Kategorie robotników	Przemysł i handel ¹⁾		Przem. budowlany gr	Rob. miejscy.	
	gr	gr		gr	inni
Rzemieślnicy do 2 lat po wyucz.	84	84	180-200	117	114
„ 2—4 „ „ „	100	100	.	128	126
„ 2—4 „ „ „	117	117	.	153	148
„ ponad 4 „ po wyucz.	117	117	.	153	148
Robotnicy przyuczeni	86	89	195)	117	117
Robotnicy 16—18 lat	42	42	.	.	.
„ 18—21 „	69	69	70-80	78	78
„ ponad 21 lat samotni	84	84	98 108	111	111
„ ponad 21 lat żonaci	84	84	.	111	111
Robotnice 16—18 lat	38	38	.	.	.
„ 18—21 lat	49	49	.	56	56
„ ponad 21 lat	56	56	.	71	71

U w a g i: U robotników w „przemysle budowlanym“ płaci się wyższe stawki od 20 lat a nie od 21 lat.

Do drugiej kategorii płacy rzemieślników w przemyśle budowlanym należą w zasadzie małoletni oraz ci pełnoletni pracownicy, których wydajność pracy jest znacznie mniejszą od przeciętnej.

¹⁾ robotnik zawodowy.

²⁾ obowiązuje od 25 kwietnia 1929.

2. Pośrednictwo pracy.

	Wolne miejsca			Podaż pracy			Umieszczono			Cofnięto	Pozostaje miejsc pracowników
	m.	k.	raz.	m.	k.	raz.	m.	k.	raz.		
Przem. Metalowy	110	—	110	140	—	140	108	—	108	-6	2 26
Budowlany	316	—	316	353	—	353	315	—	315	-7	1 31
Drzewny	54	—	54	62	—	62	54	—	54	-1	— 7
Skórny	1	—	1	7	—	7	1	—	1	-1	— 5
Papier druk.	—	—	—	4	1	5	—	—	—	—	— 5
Spożywczy	5	—	5	16	—	16	5	—	5	-3	— 8
Konfekcyjny	—	—	—	8	4	12	—	—	—	-4	— 8
Inny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —
Robotnicy niekwalifik.	813	235	1048	1272	314	1586	813	172	985	61,36	2 565
„ Służ. domowa	3	131	134	5	125	130	3	113	116	9,10	9 4
„ „ folwarcza	117	75	192	120	60	180	117	60	177	10,3	5 —
„ „ sezonowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —
Pracownicy komunik.	—	—	—	2	—	2	—	—	—	-1	— 1
Bluraliści	9	5	14	117	72	189	7	3	10	4,45	— 134
Subjekci handl.	1	—	1	156	23	179	—	—	—	1,44	— 135
Inni umysłowi	—	—	—	57	6	63	—	—	—	-22	— 41
Prak. term.	5	—	5	7	—	7	3	—	3	1,-	1 4
Inni	20	18	38	45	18	63	19	18	37	„5	1 21
Ogółem	1454	464	1918	2371	623	2994	1445	366	1811	86,188	21 995
w tem z poprzedniego miesiąca	12	26	38	725	307	1032	—	—	—	—	— —

U w a g a: Liczby powyższe dotyczą wyłącznie miasta Poznania

VII. Apropowizacja mięsna.

Rzeźnia miejska i Targowisko.

1) Spęd i ubój.

	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	konk.	Ogółem
spędzono	785	892	2868	13474	4853	1585	—	—	—	24457
ubitó	159	325	1129	9979	5988	2175	15	26	42	19838

2) Targowisko.

	wcłó	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	prosiąt	Ogółem
Nadeszło									
koleją żelazną	699	760	1789	7762	2531	1533	—	—	15074
drogą kołową	86	132	1079	5712	2322	52	—	—	9383
Wysłano									
koleją żelazną	663	626	2041	5358	113	131	—	—	8932
drogą kołową	8	22	87	—	—	—	—	—	117
do rzeźni	114	244	740	8116	4740	1454	—	—	15408

3) Ruch na torze łącznikowym.

Nadeszło	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	koni	prosiąt	Ogółem	w wozach	
											1	2
	873	832	1052	9262	3701	1929	—	—	—	17649	634	6

Wysłano 10 wagonów mierzwy z rzeźni miejskiej.

VIII. Ceny artykułów pierwszej potrzeby.

1. Najczęstsze ceny detaliczne.

	Waga lub miara	1. tydz.	2. tydz.	3. tydz.	4. tydz.	Uwagi
		zł gr	zł gr	zł gr	zł gr	
1. Chleb żytni	1 kg.	50	46	45	42	z przem 70% z przemiału 65% z przem. 70%
2. „ pszen.	„	1,00	1,00	1,00	1,00	
3. Mąka pszen.	„	90	90	90	80	
4. „ żytnia	„	60	60	60	50	
5. Kasza jęcz..	„	80	80	80	80	
6. Groch polny	„	80	80	80	80	
7. Fasola . . .	„	1,50	1,50	1,50	1,50	
8. Cukier . . .	„	1,44	1,44	1,44	1,44	
9. Mleko niezab.	1 l.	38	42	42	42	
10. Jaja	1 szt.	18	18	18	17	
11. Ser biały . .	1 kg.	1,20	1,20	1,20	1,20	
12. Mięso woł. z k.	„	3,40	3,00	3,00	3,10	
13. Cielęcina z k.	„	3,40	3,20	3,40	3,40	
14. Wieprz. brz.	„	3,40	3,40	3,40	3,40	
15. Słonina św.	„	4,00	4,00	4,00	4,00	
16. Olej rzepak.	1 l.	3,20	3,20	3,20	3,20	
17. Masło niesol.	1 kg.	6,80	7,20	6,80	7,20	
18. Smalec wp.	„	5,20	5,20	4,80	4,80	
19. Ziemniaki . .	„	20	20	20	18	
20. Sól biała . .	„	34	34	34	34	
21. Kapusta kw.	„	80	80	80	80	
22. Marchew . .	„	70	70	70	60	
23. Kawa palona naturalna . .	„	12,00	12,00	12,00	12,00	
24. Kawa zboż. w p.	„	1,20	1,20	1,20	1,20	
25. Węgiel kam.	50 kg.	3,70	3,70	3,70	3,70	
26. Nafta	1 l.	65	65	65	65	
27. Mydło do prania . . .	1 kg.	2,40	2,40	2,40	2,40	
28. Gaz	1 kbm.	30	30	30	30	
29. Elektryczn..	1 kwg.	60	60	60	60	
30. Przejazd tramwajem .	—	25	25	25	25	
31. Nr. gazety .	—	20	20	20	20	
32. Strzyżenie głowy . . .	—	1,00	1,00	1,00	1,00	
33. Bilet do teatru ludow. lub kina . .	—	1,50	1,50	1,50	1,50	
34. Dżewo rąb.	1 mp.	26,00	26,00	26,00	26,00	
35. Cebula . . .	1 kg.	90	80	80	90	
36. Geś	„	nie notowano				
37. Karpie . . .	„	5,60-6,00	5,50-6,00	5,60 7,00	5,20-6,00	

2. Ceny hurtowne.

(W ostatnim tygodniu miesiąca. Za 100 kg. przy zwierzętach wagi żywej.)

Pszonica x) - - - -	45,00 zł	Len - - - -	nie notowane
Żyto x) - - - - -	26,25 „	Konopie - - - -	nie notowane
Jęczmień x) - - - -	31,50 „	Świnie - - - -	190,00-230,00 zł
Owies x) - - - - -	28,00 „	Woły - - - - -	146,00-150,00 „
Proso - - - - -	nie notowano	Cielęta - - - -	106,00-168,00 „
Tatarka - - - - -	nie notowano	Owce - - - - -	116,00-134,00 „
Wełna krajowa - -	nie notowano	Kozy - - - - -	nie notowane

x) Najwyższe ceny giełdowe orientacyjne.

3. Wskaźniki drożyzniane.

Budżet rodziny robotniczej 4 - osobowej. Przy schematach Calwera i Komisji Płacy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawą liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

		1913	1929 IV.	1929 V.	IV—V.
1. Koszty wyżywienia					
a) schemat Calwera	tyg. zł	30,67	56,11	56,12	+ 0,01
	wskaźnik	100	183	183	+ 0,02%
b) schemat Komisji Płacy	tyg. zł	19,71	40,64	40,95	+ 0,31
	wskaźnik	100	206	208	+ 0,76%
c) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	2,15	4,39	4,35	- 0,04
	wskaźnik	100	204	202	- 0,91%
2. Koszty potrzeb innych					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	12,45	26,12	27,32	+ 1,20
	wskaźnik	100	209	219	+ 1,59%
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	1,78	4,07	4,19	+ 0,12
	wskaźnik	100	229	235	+ 2,94%
w tem: mieszkanie, opał etc.	zł	1,13	1,89	1,99	+ 0,10
potrzeby kulturalne,	zł	0,31	0,59	0,61	+ 0,02
odzież	zł	0,33	1,59	1,59	—
3. Koszty utrzym. ogółem					
a) schemat Kom. Płacy	tyg. zł	32,17	66,76	68,27	+ 1,51
	wskaźnik	100	207	212	+ 2,26%
b) schemat Gł. Urz. St.	dzien. zł	3,93	8,46	8,54	+ 0,08
	wskaźnik	100	215	217	+ 0,96%
4. Żyto (25. w mies.)	100 kg. zł	19,18	33,00	26,25	- 6,75
	wskaźnik	100	172	137	- 20,46%
5. Kurs dolara (25. w mies.)	zł	5,16	8,90	8,90	—
	wskaźnik	100	172	172	—
6. Płaca robotnika niekwalifikowanego	tyg. zł	22,87	51,06	51,06	—
	wskaźnik	100	223	223	—

IX. Varia.

1. Dostrzeżenia meteorologiczne.

Stacja Poznań — Uniwersytet	Maxim.		Minim.		Średnia miesięczna		
	dnia	stan	dnia	stan	V. 1929	norm.	Odchylenie
1. Temperatura powietrza (Celsiusza) . . .	7	27,09	2	-1,03	14,08	13,02	- 1,06
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad poziomem morsk. . . .	11	59,5	1	43,5	53,6	53,0	+ 0,6
3. Prężność pary (mm). Wilgotn. względna %	26 1/	14,5 98%	2 7	4,7 44%	9,8 76%	7,9 68%	+ 1,9 + 8%
4. Zachmurzenie (0—10)	—	—	—	—	6,2	5,4	+ 0,8
5. Opady (mm). . . .	25	18,3	—	—	suma miesięczna		+ 18,1
6. Czas trwania usłonecznienia (godziny)	—	—	—	—	suma miesięczna		+ 2,7
					266,7	264	

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę:

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW.	W.	NW.	Cisza:
11	7	22	19	1	7	10	10	6 razy

Dni pogodnych —, pochmurnych 9, z wichrem 1, z opadem 11, z burzą 8, z gradem —, z krupami —, mroźnych (max. 0°) —, z mrozem (min. niżej 0°), —; ze śniegiem —, z mgłą —, z upałem 8.

2. Wodostan Warty.

Wodowskaz 0 = 51,45.

1. : — ;	2. : 0,92;	3. : 0,87;	4. : 0,80;	5. : 0,79;
6. : 0,70;	7. : 0,67;	8. : 0,62;	9. : — ;	10. : 0,57;
11. : 0,55;	12. : 0,53;	13. : 0,49;	14. : 0,45;	15. : 0,44;
16. : — ;	17. : 0,48;	18. : — ;	19. : 0,60;	20. : 0,69;
21. : — ;	22. : 0,77;	23. : — ;	24. : — ;	25. : 0,91;
26. : 1,08;	27. : 1,12;	28. : — ;	29. : — ;	30. : — ;
31. : — .				

3. Działalność straży pożarnej.

Ilość	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Razem
	Stare Miasto po l. brz. Warty	Stare Miasto p.pr.brz. Warty	Wilda	Jeżyce i Sołacz	Św. Łazarz i Górczyn	Główna	Inne dzieleń. nowe	
Pożarów wielkich .	1	—	—	—	—	1	—	2
średnich .	—	—	—	2	—	1	—	3
małych	7	—	1	—	1	1	—	10
razem	8	—	1	2	1	2	—	5
Pomoc dor.	22	1	3	6	23	—	1	56
Alarmów ogółem .								71

¹⁾ Dębiec.

4. Aresztowania.

	Męż- czyzn	Kobiet	Ogółem
Stan w początku miesiąca .	6	1	7
Przyływ w miesiącu	98	126	424
Razem	304	127	431
Odplyw	286	122	408
Stan w końcu miesiąca .	18	5	23
W odplywie jest zmarłych	—	—	—

5. Ruch przejezdnych.

Ilość zgłoszonych przejezdnych	6 103
z tych a) w hotelach	5 383
b) u innych	720
W tem z zagranicy	796

6. Gazownia miejska.

Zużyto		Produkcja			Ogólna suma m ³	Oddano na miasto m ³
ton węgla	ton koksu	gaz węglowy m ³	gaz wodny m ³	dwugazu m ³		
3373	—	1 341 040	—	527 200	1 868 240	1 866 140

7. Elektrownia miejska.

Wytworzono prądu w Centrali kwh	Spalono węgla pod kotłami kg	Zużycie węgla na wytworzoną kwh kg
2 185 210	2 643 475	1,21

8. Wodociąg miejski.

	Zużyta woda m ³
Śródmieście	223 610
Jeżyce	72 665
Św. Łazarz	58 309
Wilda	80 712
Sołacz	2 942
Dębiec	697
Rataje	2 034
Starołęka	2 405
Główna	3 459
Urzędy wojskowe, urzędy państwowe i kolej .	116 187
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i domy czynszowe	64 333
Powszechna Wystawa	11 583
Ogółem	638 936

9. Przeladownia Miejska.

Ruch kolejowy	Ruch żeglugowy
Przywóz wag. 1360	Przywóz: 1 berlinką o poj. 17,5 ton wirówek
Wywóz wagon. 125	Wywóz: 6 berlinek o pojem. 1009 ton jęczmienia
Ogółem 1485	12 " " 2094 " żyta
	5 " " 1443,5 " cukru
	41 " " 11130 " węgla

10. Ruch pocztowo-telegraficzny.

	Nadane	Nadeszłe
Zwykłe przesyłki listowe (listy, kartki, druki)		
papiery handlowe i próbki towarowe	12 494 532	2 422 700
Przesyłki polecone	116 906	100 864
Listy wartościowe	2 375	1 669
Paczki bez podanej wartości	36 604	22 939
Paczki z podaną wartością	1 099	9 395
Przesyłki za pobraniem	19 361	9 296
Zlecenia pocztowe (weksle, rachunki)	4 254	1 333
Czasopisma (egzemplarze)	2 364 145	123 379
Telegramy	26 851	32 463
Rozmowy telefoniczne międzymiastowe i międzynarodowe	53 820	66 652
Rozmowy telefoniczne miejscowe	6 759 310	
Rzeczywisty ogólny dochód zł.	915 423,92	
	wplacono	wypacono
Przekazy pocztowe i telegraficzne . . . . . sztuk	36 540	56 367
Przekazy pocztowe i telegraficzne . . . . . kwota zł.	5 163 800	5 140 972
Wpłaty i wypłaty P. K. O. . . . . sztuk	25 622	12 471 393
Wpłaty i wypłaty P. K. O. . . . . kwota zł.	11 916	1 325 628